T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

GİYİM ÜRETİM TEKNOLOJİSİ

YAKA DİKİMİ-II
542TGD768

Ankara, 2011

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- PARA İLE SATILMAZ.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR ii
GİRİŞ 1
ÖĞRENME FAALİYETİ–1 3
1. BEDENE TAKILAN AYAKLI YAKA TEKNİK ÇALIŞMALARI 3
1.1. Ayaklı Bebe Yaka Dikimi 3
UYGULAMA FAALİYETİ 4
1.2. Ayaklı Şömizye Yaka Dikimi 8
UYGULAMA FAALİYETİ 8
1.3. Ayaklı Gömlek Yaka Dikimi 12
UYGULAMA FAALİYETİ 12
1.4. Atatürk Yaka Dikimi 18
UYGULAMA FAALİYETİ 18
ÖĞRENME FAALİYETİ–2 22
2. BEDENDEN ÇIKAN YAKA TEKNİK ÇALIŞMALARI 22
2.1. Erkek Yaka Dikimi 22
UYGULAMA FAALİYETİ 23
2.2. Şal Yaka Dikimi 29
UYGULAMA FAALİYETİ 29
2.3. Amerikan Yaka Dikimi 34
UYGULAMA FAALİYETİ 34
KAYNAKÇA 39

AÇIKLAMALAR

KOD	**542TGD768**
ALAN	**Giyim Üretim Teknolojileri**
DAL/MESLEK	**Hazır Giyim Model Makineciliği**
MODÜLÜN ADI	**Yaka Dikimi -II**
MODÜLÜN TANIMI	Bedene takılan ayaklı yaka ve bedenden çıkan yaka çalışmaları ile ilgili bilgi ve becerilerin anlatıldığı öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/ 32
ÖN KOŞUL	"Yaka Dikimi-I" modülünü başarmış olmak
YETERLİK	Yaka dikebilmek
MODÜLÜN AMACI	**Genel Amaç** Uygun ortam sağlandığında yaka çalışmalarını tekniğe uygun olarak yapabileceksiniz. **Amaçlar** **1.** Bedene takılan ayaklı yaka çalışmalarını tekniğine uygun olarak yapabileceksiniz. **2.** Bedenden çıkan yaka çalışmalarını tekniğine uygun olarak yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Düz dikiş makinesi, overlok, ütü, ütü masası, kumaş, tela, makas, kesim masası, kalıp, toplu iğne, çizgi taşı, iplikler
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülün içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Modül sonunda kazandığınız bilgi ve becerileri belirlemek amacıyla, öğretmeniniz tarafından hazırlanacak ölçme aracıyla değerlendirileceksiniz.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Tekstil sektörü; dünyada ve ülkemizde sürekli gelişen ve değişen bir sektördür. Bu değişimleri yakalamak ve geliştirmek birçok özellik gerektirir. Bu özellikleri elde etmek mesleki ve teknik eğitimle mümkündür.

Tekstil üretiminin fazla sermaye gerektirmeden kazanç elde edebilecek bir meslek oluşu, çok sayıda işsiz insana sahip olan ülkemizde önemli bir geçim kaynağı oluşturmaktadır; ancak üretilen ürünün dünya pazarlarında yer edinebilmesi ve rekabet edebilmesi, ürünün birçok özelliğe sahip olmasına bağlıdır. Kalite, bunların başında gelmektedir.

Bu ihtiyaca cevap verebilecek niteliklerde yetişmenizi amaçladığımız sizlerin, mesleki bilgilerin temelini oluşturan teknik çalışmaları tanımanız ve kullanmanız, rakiplerinize oranla iş hayatında fark yaratmanızı sağlayacaktır.

Bu modülle bedene takılan ayaklı yaka ve bedenden çıkan yaka çalışmaları ile ilgili bilgileri edinerek yakaları tekniklerine göre çalışabileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ–1

AMAÇ

Bu faaliyette kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında; bedene takılan ayaklı yaka çalışmalarını tekniğe uygun olarak çalışabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Bedene takılan ayaklı yaka çeşitlerini araştırınız. Bilgilerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız

1. BEDENE TAKILAN AYAKLI YAKA TEKNİK ÇALIŞMALARI

1.1. Ayaklı Bebe Yaka Dikimi

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
Ayaklı Bebe Yaka	
➢ Hazırlanan yaka kalıbını arka ortası kumaş katına ve boy iplik yönüne göre kumaşa yerleştiriniz ve kesiniz.	➢ Şablon kullanınız.
➢ Hazırlanan tela kalıbını, telaya yerleştirip kesiniz.	➢ Tela kalıbını normal kalıba 0,5 cm pay vererek hazırlayınız (yakanın takılacağı yer hariç).
➢ Telayı kumaşa yerleştirip yapıştırınız.	➢ Ütü ısısının kumaşa ve telaya uygun olmasına dikkat ediniz
➢ Altta kalan 1 cm telasız payı, yaka şekline göre katlayarak ütüleyiniz.	
➢ Gazesini çekiniz.	➢ Dikişin düzgün olmasına dikkat ediniz.
➢ Alt ve üst yaka parçalarını yüz yüze gelecek şekilde yerleştiriniz.	➢ Çıtların denk gelmesine dikkat ediniz.
➢ 1 cm dikiş payını vererek dikişini çekiniz.	➢ Yakayı dikerken iyi sonuç almak için çizim şablonu kullanınız.

 ➢ Paylarını 0,5 cm'den kesip gereken yerlerden çıtlatınız.	➢ Çıtları derin kesmemeye dikkat ediniz.
➢ Yakayı çevirip ütüleyiniz.	
 ➢ Yakayı, kapama payından başlayarak giysinin yüzüne doğru yerleştiriniz.	➢ Çıtların denk gelmesine dikkat ediniz.
 ➢ 1 cm pay vererek dikişini çekiniz.	➢ Dikişin paylara paralel olmasına dikkat ediniz.
➢ 0,5 cm'den paylarını kesiniz	

 ➢ Yakanın gaze çekilen kenarına diğer dikişi kapatacak şekilde çıma çekiniz.	➢ Dikişin kalite niteliklerine uygunluğunu kontrol ediniz.
➢ İpliklerini keserek dikişi kontrol ediniz, ütüleyiniz.	➢ Kalite niteliklerine dikkat ediniz.
 ➢ Giysinin iliklerini açıp düğmelerini dikiniz.	➢ Yaka formunu kontrol ediniz.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde ayaklı bebe yaka ile ilgili yapmış olduğunuz uygulamayı kendi kendinize ya da arkadaşınızla değiştirerek değerlendirme ölçeğine göre değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Hazırlanan yaka kalıbını kumaşa yerleştirip kestiniz mi?		
2. Hazırlanan tela kalıbıyla telayı kestiniz mi?		
3. Telaya kumaşı yerleştirip yapıştırdınız mı?		
4. Yakanın alt tarafındaki 1 cm' lik payı katlayıp ütülediniz mi?		
5. Gazesini çektiniz mi?		
6. Çizim şablonu uygulayarak yakayı çizdiniz mi?		
7. Diğer yakayı da yerleştirip çizilen yerden makine çektiniz mi?		
8. Fazla paylarını kesip çevirdiniz mi?		
9. Yakayı ütülediniz mi?		
10. Yakayı ön ortasından başlayarak arka ortası denk gelecek şekilde yerleştirdiniz mi?		
11. Yaka çevresinin dikişini çekip paylarını kestiniz mi?		
12. Yakanın gaze çekilen kenarına diğer dikişi kapatacak şekilde çıma çektiniz mi?		
13. Dikişi kontrol edip ütülediniz mi?		
14. Zamanı iyi kullandınız mı?		
Toplam		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetinde ilgili konuya geri dönerek ilgili faaliyeti tekrarlayınız.

1.2. Ayaklı Şömizye Yaka Dikimi

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
Ayaklı Şömizye Yaka	
➢ Yaka şablonunu, arka ortası DB ipliği ve kumaş katına gelecek şekilde yerleştiriniz.	➢ Çizim aracının leke bırakmamasına dikkat ediniz.
➢ Telayı da tela şablonuna göre kesip yakaya yapıştırınız.	➢ Ütü ısısının kumaşa ve telaya uygun olmasına dikkat ediniz.
 ➢ Yakayı, yaka ayağını 1 cm'den dikiniz, birleştiriniz.	➢ Çıtların denk gelmesine dikkat ediniz. ➢ Dikişin düzgün olmasına dikkat ediniz.
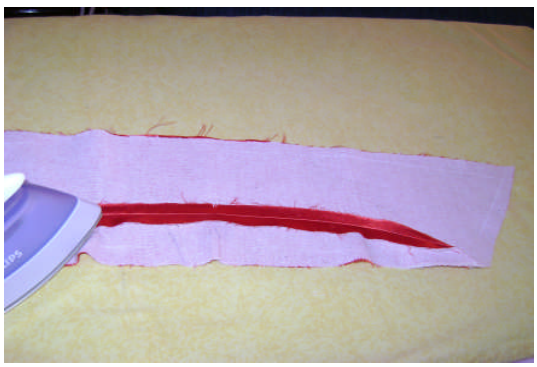 ➢ Payları ikiye açıp ütüleyiniz.	➢ Ütülemede dikkat edilecek noktaları göz önünde bulundurunuz.

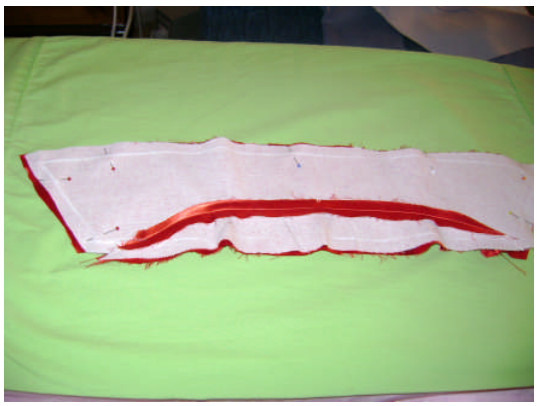 ➢ Paylar üst üste gelecek şekilde alt ve üst yakayı birleştirip makinesini çekiniz.	➢ Detaylara önem veriniz. ➢ Köşeleri iğne kumaşın içindeyken dönünüz.
➢ Fazla paylarını kesiniz.	➢ Dikiş paylarını 0,5 cm'den incelterek yakanın net dönmesini sağlayınız. ➢ Yaka uçlarını üçgen çıtlatarak köşelerdeki fazla payları atınız.
➢ Yakayı çeviriniz.	➢ Köşeleri ütüleyerek çeviriniz.
➢ 1 mm alta kaydırarak ütüleyiniz.	
➢ Arka yaka pervazını omuzlardan birleştiriniz.	➢ Yakayı yaka pervaz parçası ile giysinin yaka oyuntusu arasına yerleştiriniz.
 ➢ Yakayı ön ortasından başlayarak bedene yerleştiriniz. Kapanma paylarını katlayıp üzerine pervazı yerleştiriniz	➢ Çıtların denk gelmesine dikkat ediniz.

➢ Hepsine birden boyun çevresine 1cm' den makine çekiniz.	➢ Dikişin, paylara paralel olmasına dikkat ediniz.
➢ Fazla paylarını kesiniz.	
➢ Pervazı omuzlardan tutturunuz.	➢ Pervazın dışa dönmemesi için omuz dikişlerine sabitleyiniz.
➢ Yakanın etrafından çıma çekiniz.	➢ Çıma dikişi 1mm olmalıdır.
➢ Ütüleyiniz.	➢ Ütülemede dikkat edilecek noktaları göz önünde bulundurunuz.
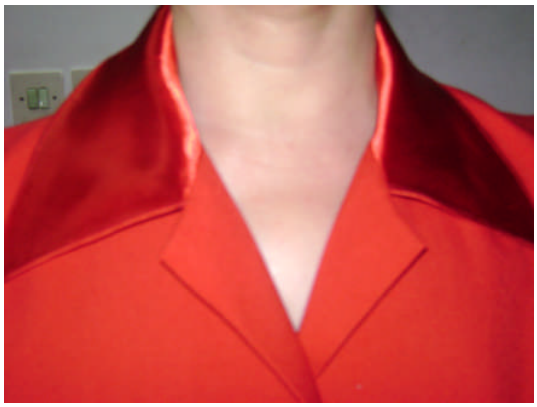 ➢ Yakanın duruşunu kontrol ediniz.	➢ Kalite niteliklerine önem veriniz.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde ayalıklı şömizye yaka ile ilgili yapmış olduğunuz uygulamayı kendi kendinize ya da arkadaşınızla değiştirerek değerlendirme ölçeğine göre değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Yaka şablonunu, arka ortası DB ipliği ve kumaş katına gelecek şekilde yerleştirdiniz mi?		
2. Telayı tela şablonuna göre kesip yakaya yapıştırdınız mı?		
3. Yakayı, yaka ayağıyla birleştirdiniz mi?		
4. Makinesini çektiniz mi?		
5. Payları ikiye açıp ütülediniz mi?		
6. Paylar üst üste gelecek şekilde alt ve üst yakayı birleştirip makinesini çektiniz mi?		
7. Paylarını 0,5 cm' den kesip yakayı çevirdiniz mi?		
8. Ütüleyip yakanın etrafına çıma çektiniz mi?		
9. Arka yaka pervazını omuzlardan birleştirdiniz mi?		
10. Yakayı kapama payından başlayarak bedene yerleştirdiniz mi?		
11. Kapanma paylarını katlayıp üzerine pervazı yerleştirdiniz mi?		
12. Hepsine birden boyun çevresine 1cm' den makine çektiniz mi?		
13. Pervazı omuzlardan tutturdunuz mu?		
14. Yakayı ütülediniz mi?		
15. Yakanın duruşunu kontrol ettiniz mi?		
16. Zamanı iyi kullandınız mı?		
Toplam		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetinde ilgili konuya geri dönerek ilgili faaliyeti tekrarlayınız.

1.3. Ayaklı Gömlek Yaka Dikimi

Ayaklı Gömlek Yaka: Genellikle gömleklerde kullanılan, boyunu saran, uçları sivri bir yaka çeşididir. Erkek gömleklerinde, kravat takılabilen bu yakalar, spor giyimlerde de kullanılmaktadır.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
Ayaklı Gömlek Yaka	
➢ Hazırlanan ayaklı yaka şablonunu, arka ortası en ipliğine gelecek şekilde 2' şer defa yerleştirip kesiniz.	➢ Bu durum çizgili kumaşlarda değişebilir.
➢ Hazırlanan tela şablonunu telaya yerleştirip kesiniz.	➢ Tela şablonu, tela kalıbına 0,5 cm pay verilerek hazırlanır, yaka ayağının, bedene takılan kısmına pay verilmez.
➢ Telayı üst yaka ve yaka ayağına yerleştirip yapıştırınız.	
➢ Yaka ayağını 1 cm' den katlayıp ütüleyiniz.	➢ Ütü ısısının kumaşa ve telaya uygun olmasına dikkat ediniz.

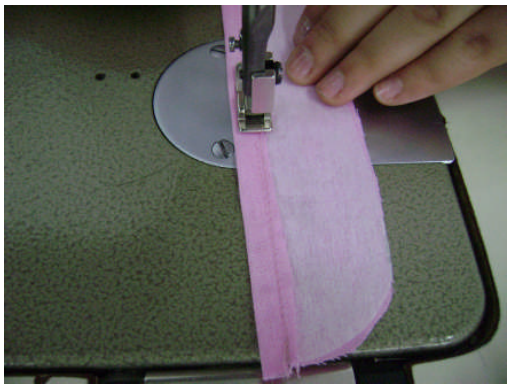 ➢ Yaka ayağının gazesini çekiniz.	➢ Dikişin düzgün olmasına dikkat ediniz.
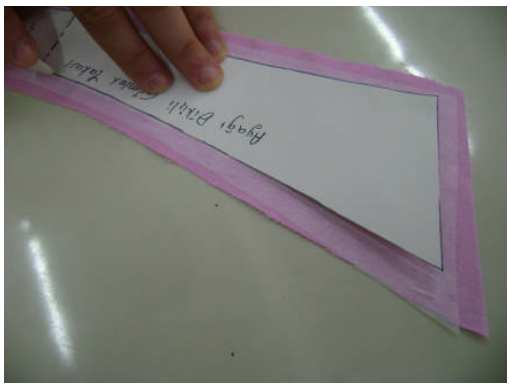 ➢ Üst yaka ve yaka ayağına çizim şablonunu uygulayarak etrafını sabunla çiziniz.	➢ Yaka uçlarının aynı sivrilikte olmasına dikkat ediniz.
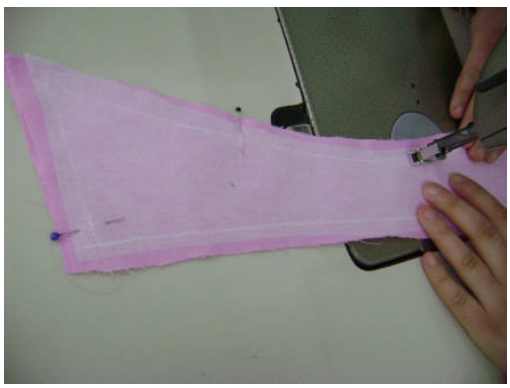 ➢ Üst yakanın telasız parçasını, telalı parçanın altına koyarak üç kenarını makine çekiniz.	➢ Dikişin düzgün olmasına dikkat ediniz. ➢ Yaka uçlarının eşit olmasını sağlayınız.

➢ Paylarını 0,5 cm’ den keserek çeviriniz.	➢ Oyuntulu yerleri çıtlatınız.
 ➢ Ütüleyiniz.	➢ Köşeleri çevirmeden önce dikişten katlayıp ütüleyiniz. ➢ Köşelerdeki fazla payları üçgen çıtlatınız.
➢ Üst yakaya çıma, gaze veya her iki dikişi birden çekiniz (modele göre).	➢ Dikişin kalite niteliklerine uygunluğunu kontrol ediniz.
➢ İki yaka ayağını yaka arada kalacak şekilde yerleştiriniz.	➢ Çıtların denk gelmesine dikkat ediniz.
 ➢ Hepsine birden çizginin üzerinden makine çekiniz.	➢ Dikişin düzgün olmasına dikkat ediniz.
➢ Paylarını 0,5’ten kesiniz.	
➢ Yüzüne çevirip ütüleyiniz.	

<table>
<tr><td colspan="2">Yakanın Bedene Takılması</td></tr>
<tr><td>➢ Ön ortasına pat çalışması varsa önceden çalışınız.</td><td></td></tr>
<tr><td>
➢ Kapanma payını da içine alarak yakayı bedenin tersine yerleştiriniz.</td><td>➢ Çıtların denk gelmesine dikkat ediniz.</td></tr>
<tr><td> 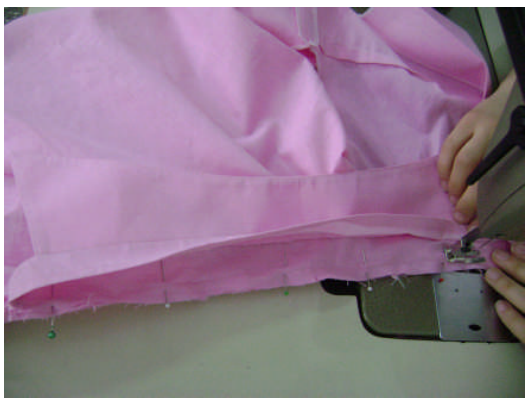
➢ Etrafına 1 cm’ den makine çekiniz.</td><td>➢ Dikiş paylarının eşit olmasına dikkat ediniz.

➢ Dikiş başlangıç ve bitiş yerlerinde sağlamlaştırma yapınız.</td></tr>
<tr><td>➢ Fazla paylarını 0,5 cm’ den kesiniz.</td><td></td></tr>
</table>

 ➢ Diğer yaka ayağını dikişi kapatacak şekilde arka ortadan başlayarak tüm yaka ayağına çıma çekiniz.	➢ Dikişin kalite niteliklerine uygun olmasına dikkat ediniz.
➢ Kalite kontrolünü yaparak, ütüleyiniz.	➢ Kalite niteliklerine önem veriniz.
 ➢ Yakanın duruşunu kontrol ediniz.	➢ Yakanın formuna dikkat ediniz.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde gömlek yaka ile ilgili yapmış olduğunuz çalışmayı kendi kendinize ya da arkadaşınızla değiştirerek değerlendirme ölçeğine göre değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Hazırlanan ayaklı yaka şablonunu,arka ortası en ipliğine gelecek şekilde 2' şer defa yerleştirip kestiniz mi?		
2. Hazırlanan tela şablonunu telaya yerleştirip kestiniz mi?		
3. Telayı üst yaka ve yaka ayağına yerleştirip ütülediniz mi?		
4. Yaka ayağını 1 cm' den katlayıp ütülediniz mi?		
5. Üst yaka ve yaka ayağına çizim şablonunu uygulayarak etrafını sabunla çizdiniz mi?		
6. Üst yakanın telasız parçasını, telalı parçanın altına koyarak üç kenarına makine çektiniz mi?		
7. Üst yakaya çıma, gaze veya her iki dikişi birden çektiniz mi?		
8. Paylarını 0,5' ten kestiniz mi?		
9. Yüzüne çevirip ütülediniz mi?		
10. Ön ortasına pat çalışması varsa önceden çalıştınız mı?		
11. Kapanma payını da içine alarak yakayı bedenin tersine yerleştirdiniz mi?		
12. Etrafına 1 cm' den makine çektiniz mi?		
13. Diğer yaka ayağını dikişi kapatacak şekilde arka ortadan başlayarak tüm yaka ayağına çıma çektiniz mi?		
14. Kalite kontrolünü yaparak ütülediniz mi?		
15. Zamanı iyi kullandınız mı?		
Toplam		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetinde ilgili konuya geri dönerek ilgili faaliyeti tekrarlayınız.

1.4. Atatürk Yaka Dikimi

Atatürk Yaka: Genellikle resmi gömleklerde kullanılan, kravat veya papyon takılan bir yaka çeşididir.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
Atatürk Yaka	
➢ Hazırlanan yaka kalıbını, arka ortası kumaş katına ve boy iplik yönüne göre kumaşa yerleştirip kesiniz.	➢ Şablon kullanınız.
➢ Hazırlanan tela kalıbını, telaya yerleştirip kesiniz.	➢ Tela kalıbını normal kalıba 0,5 cm pay vererek hazırlayınız (yakanın takılacağı yer hariç).
➢ Telayı kumaşa yerleştirip ütüleyiniz.	➢ Ütü ısısının kumaşa ve telaya uygun olmasına dikkat ediniz.
➢ Altta kalan 1 cm telasız payı yaka şekline göre katlayarak ütüleyiniz.	
➢ Gazesini çekiniz.	➢ Dikişin düzgün olmasına dikkat ediniz.
➢ Altına diğer yaka parçasını yerleştiriniz.	➢ Çıtların denk gelmesine dikkat ediniz.
➢ 1cm'den dikiş payını vererek dikişini çekiniz.	➢ Yakayı dikerken iyi sonuç almak için çizim şablonu kullanınız. ➢ Köşeleri, iğne kumaşın içindeyken dönünüz.

 ➢ Paylarını 0,5'ten kesip gereken yerlerden çıtlatınız.	➢ Çıtları derin kesmemeye dikkat ediniz.
➢ Yakayı çevirip ütüleyiniz.	➢ Yakanın dönen yerini belirleyip iyice netleştiriniz.
 ➢ Yakayı, ön ortasından başlayarak giysinin yüzüne doğru yerleştiriniz.	➢ Çıtların denk gelmesine dikkat ediniz.
 ➢ 1 cm pay vererek dikişini çekiniz.	➢ Dikişin paylara paralel olmasına dikkat ediniz.

➢ 0,5 cm'den paylarını kesiniz.	
➢ Yakanın gaze çekilen kenarını diğer dikişi kapatacak şekilde yerleştiriniz.	
 ➢ Yakanın gaze çekilen kenarına diğer dikişi kapatacak şekilde çıma çekiniz.	➢ Dikişin kalite niteliklerine uygunluğunu kontrol ediniz.
➢ İpliklerini keserek dikişi kontrol ediniz, ütüleyiniz.	➢ Yakanın dönen kısmını netleştiriniz.
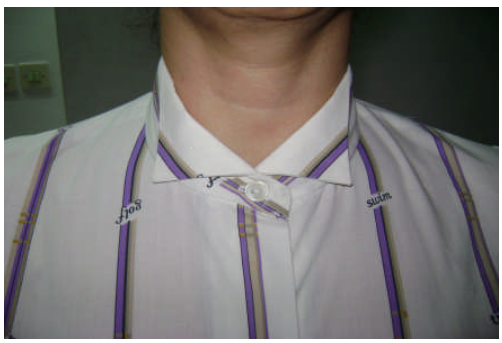 ➢ Giysinin iliklerini açıp düğmelerini dikiniz.	➢ Kalite niteliklerine dikkat ediniz.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde Atatürk yaka ile ilgili yapmış olduğunuz uygulamayı kendi kendinize ya da arkadaşınızla değiştirerek değerlendirme ölçeğine göre değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Hazırlanan yaka kalıbını kumaşa yerleştirip kestiniz mi?		
2. Hazırlanan tela kalıbıyla telayı kestiniz mi?		
3. Telayı kumaşa yerleştirip yapıştırdınız mı?		
4. Yakanın alt tarafındaki 1 cm'i katlayıp ütülediniz mi?		
5. Gazesini çektiniz mi?		
6. Çizim şablonu uygulayarak yakayı çizdiniz mi?		
7. Diğer yakayı da yerleştirip çizilen yerden makine çektiniz mi?		
8. Fazla paylarını kesip çevirdiniz mi?		
9. Yakayı ütülediniz mi?		
10. Bedendeki kapanma paylarına makine çekip çevirdiniz mi?		
11. Yakayı ön ortasından başlayarak arka ortası denk gelecek şekilde yerleştirdiniz mi?		
12. Yaka çevresinin dikişini çekip paylarını kestiniz mi?		
13. Yakanın gaze çekilen kenarına diğer dikişi kapatacak şekilde çıma çektiniz mi?		
14. Dikişi kontrol edip ütülediniz mi?		
15. Zamanı iyi kullandınız mı?		
Toplam		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetinde ilgili konuya geri dönerek ilgili faaliyeti tekrarlayınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ–2

AMAÇ

Bu faaliyette kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında bedenden çıkan yaka çalışmalarını tekniğe uygun olarak çalışabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Şal yaka çalışma tekniklerini araştırınız. Bilgilerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

2. BEDENDEN ÇIKAN YAKA TEKNİK ÇALIŞMALARI

2.1. Erkek Yaka Dikimi

Bedenden çıkan yakalar, model özelliğine göre yakanın devamı şeklinde farklı şekillerde bedenle birlikte kesilen yakalardır. Erkek yaka ve şal yaka, bu teknikle çalışılan yakalardır; ayrıca farklı şekiller verilerek de çalışılabilir.

Mostra ile çalışılan, bedenden çıkan bir yaka tekniğidir. Model özelliğine göre değişiklik gösterebilir. Arka yakaya, ön klapanın dönüşüne göre şekil verilir.

Yakalardaki girinti çıkıntılar eski devirlerden, ceket yakalarının kaldırılıp boynun soğuktan korunduğu zamanlardan kalmadır. Yakadaki kesik kısımlar, hem yakanın cekete daha iyi oturmasını hem de üst kısmının kalkmasını sağlar. Günümüzde, soğuk havalarda palto ya da pardösü, ceketin üstüne de giyilebilmektedir; kimse ceketinin yakasını yukarı kaldırmamakta ama ceket yakalarının bu kesim biçimi yerleşmiş biçimde devam etmektedir.

Bedenden çıkan yakalarda uygulamayı klapa ve arka yaka olarak ayırabiliriz. Alt yaka verev, üst yaka genellikle düz boy iplik doğrultusunda kesilir. Tüm yakalara, giysinin kumaş özelliğine uygun olarak tela konulmalıdır. Kimi kumaşlara tela, işleme tekniği ile geçirilir. Bu teknik oldukça zaman alan bir tekniktir. Hazır giyimin ve tekstil ürünlerinin ilerlemesi ile bu teknik, yapışkan telaya yerini bırakmıştır; bu da bize zamandan kazanç sağlamıştır.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
Erkek Yaka	
➢ Erkek yaka çalışması için gerekli olan parçaları hazırlayınız. • Arka beden (2 adet) • Ön beden (2 adet) • Mostra (2 adet) • Üst yaka (1 adet k.k.) • Alt yaka (1 adet verevden kesilecek) • Arka yaka pervazı (2 adet) • Klapa telası (2 adet) • Üst ve alt yaka telası (2 adet)	➢ Parça sayılarını kontrol ediniz. ➢ Çıt işaretlerini kontrol ediniz. ➢ Ön ortasını DB ipliğini kontrol ediniz.
➢ Bütün parçalara tela yapıştırınız.	➢ Telayı kumaşa DB ipliği yönünde yapıştırınız
➢ Mostranın omuz ve bedene olan kenarı ile ön ve arka bedenin omuzlarına overlock çekiniz.	➢ Overlockları kumaşın yüzünden çekiniz
	➢ Yaka dikerken iyi sonuç alabilmek için

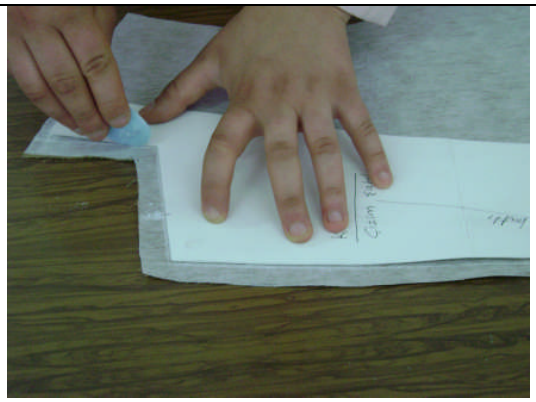 ➢ Yaka ve mostraya çizim şablonunu uygulayınız.	çizim şablonu kullanınız.
➢ Arka ve ön beden omuzlarını birleştirip ütüleyiniz.	➢ Ütülemede dikkat edilecek noktaları göz önünde bulundurunuz.
➢ Arka ortası verev olarak kestiğiniz yakayı bedenin yaka oyuntusuna yerleştiriniz.	➢ Çıt işaretlerinin denk gelmesini sağlayınız.
 ➢ Makinesini çekip paylarını açarak ütüleyiniz.	➢ Arka yaka paylarını yakaya doğru ütüleyiniz.

 ➢ Mostra ile yaka pervazının omuzlarını birleştiriniz.	➢ Detaylara önem veriniz.
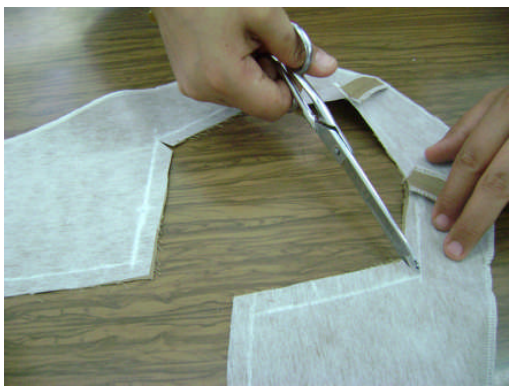 ➢ Arka yakayı geçirmeden önce mostradaki köşeleri çıtlatınız.	➢ Çıtları derin kesmemeye dikkat ediniz.
 ➢ Üst yakayı mostranın çıtına getirerek yaka oyuntusuna yerleştirip dikiniz.	➢ Omuz ve arka orta çıtları denk gelecek şekilde yerleştiriniz.

 ➢ Mostranın dikiş paylarını açıp ütüleyiniz.	➢ Gereken yerleri çıtlatınız.
➢ Hazırlanan mostranın çıt işaretlerini dikkate alarak bedenle yüz yüze gelecek şekilde eşleştiriniz.	
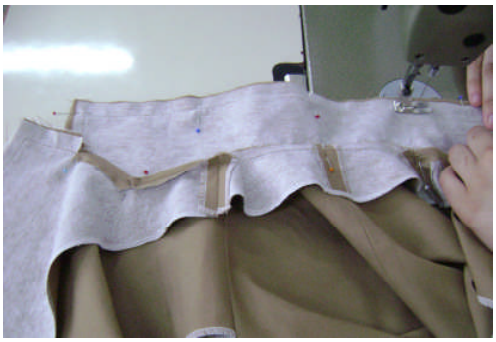 ➢ Hazırlanan mostra ve yaka çevresinin tüm kenarlarını çizginin üzerinden makinesini çekiniz.	➢ Dikişin kalite niteliklerine uygun olmasına dikkat ediniz.
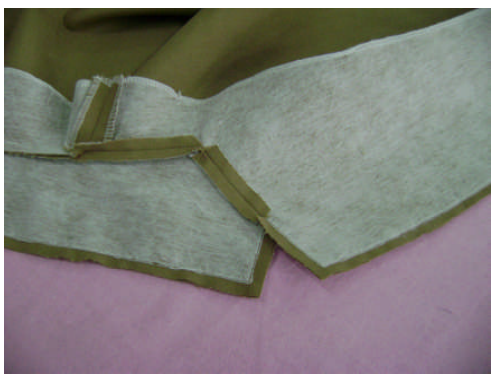 ➢ Fazla paylarını kesiniz gereken iç köşelere çıtlatma yapınız.	➢ Dikiş payları 0,5-0,7 cm kalacak şekilde kesiniz. ➢ Kumaşa göre telayı dikişin dibinden kesiniz.

➢ Yaka köşelerini ütüleyip, çeviriniz.	➢ Yaka uçlarının simetrik olmasına dikkat ediniz.
➢ Yaka etrafına gaze çekiniz.	➢ Gaze ayağı kullanınız.
➢ Yaka ve bedenin birleşim yerindeki dikişleri üst üste getirerek tutturunuz.	➢ Yaka uçları ve köşelerin çok net olmasına dikkat ediniz.
➢ Son ütüyü yapınız.	➢ Yakanın formuna dikkat ediniz. ➢ Yakayı form presi kullanarak ütüleyiniz.
 ➢ Yakanın duruşunu kontrol ediniz.	➢ Kalite niteliklerine önem veriniz.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde erkek yaka dikimi teknikleri ile ilgili yapmış olduğunuz çalışmaları kendi kendinize ya da arkadaşınızla değişerek değerlendirme ölçeğine göre değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Erkek yaka çalışması için gerekli olan parçaları hazırladınız mı?		
2. Bütün parçalara tela yapıştırdınız mı?		
3. Mostranın omuz ve bedene olan kenarı ile ön ve arka bedenin omuzlarına overlock çektiniz mi?		
4. Yaka ve mostraya çizim şablonunu uyguladınız mı?		
5. Arka ve ön beden omuzlarını birleştirip ütülediniz mi?		
6. Arka ortası verev olarak kesilen yakayı bedenin yaka oyuntusuna yerleştirdiniz mi?		
7. Yakanın makinesini çekip paylarını açarak ütülediniz mi?		
8. Mostra ile yaka pervazının omuzlarını birleştirdiniz mi?		
9. Arka yakayı geçirmeden önce mostradaki köşeleri çıtlattınız mı?		
10. Üst yakayı mostranın çıtına getirerek yaka oyuntusuna yerleştirip diktiniz mi?		
11. Mostranın dikiş paylarını açıp ütülediniz mi?		
12. Hazırlanan mostrayı çıt işaretlerini dikkate alarak bedenle yüz yüze gelecek şekilde eşleştirdiniz mi?		
13. Hazırlanan mostra ve yaka çevresinin tüm kenarlarını çizginin üzerinden makinesini çektiniz mi?		
14. Fazla paylarını kesiniz gereken iç köşelere çıtlatma yaptınız mı?		
15. Yaka köşelerini ütüleyip çevirdiniz mi?		
16. Mostra ve bedenin birleşim yerindeki dikişleri üst üste getirerek ütülediniz mi?		
17. Yaka ve bedenin birleşim yerindeki dikişleri üst üste getirerek tutturdunuz mu?		
18. Gaze dikişini çektiniz mi?		
19. Son ütüyü yaptınız mı?		
20. Yakanın duruşunu kontrol ettiniz mi?		
21. Zamanı iyi kullandınız mı?		
Toplam		

DEĞERLENDİRME

Yapmış olduğunuz değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetine geri dönerek işlemleri tekrarlayınız.

2.2. Şal Yaka Dikimi

Mostra ve bedene devamı şeklinde, dikişsiz olarak birlikte kesilen ve dikilen yaka şeklidir. Şal yaka, boyun kısmını şal gibi sarar. Smokin, sabahlık, ceket, elbise ve kürk gibi giysilerde oldukça sık kullanılan bir yakadır.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
Şal Yaka	
➢ Şal yaka çalışması için gerekli olan parçaları hazırlayınız. • Arka beden (2 adet) • Ön beden (2 adet) • Mostra (2 adet) • Mostra telası (2 adet) • Ön beden telası (2 adet)	➢ Parça sayılarını kontrol ediniz. ➢ Çıt işaretlerini kontrol ediniz. ➢ Ön ortasının DB ipliğini kontrol ediniz.
 ➢ Ön beden ve mostraya tela yapıştırınız.	➢ Ütü ısısının kumaşa ve telaya uygun olmasına dikkat ediniz.
➢ Mostranın omuz ve açıkta kalan kenarı ile ön ve arka bedenin omuzlarına overlock çekerek parçaları hazırlayınız.	➢ Overlockları kumaşın yüzünden çekiniz.

	➢ Ütülemede dikkat edilecek noktaları göz önünde bulundurunuz. ➢ Klapanın arka ortasını birleştirip dikiş paylarını açarak ütüleyiniz.
➢ Beden yakasının arka orta dikişini çekiniz, ütüleyiniz.	
 ➢ Ön beden ve mostranın omuz köşelerini çıtlatınız.	➢ Çıtları derin kesmemeye dikkat ediniz.
➢ Ön ve arka bedenin omuz hatlarını aynı hizaya getirerek omuzları makineye çekiniz.	➢ Detaylara önem veriniz
 ➢ Yakayı, bedenin yaka oyuntusuna getirerek yerleştiriniz.	➢ Çıt yerlerinin denk gelmesine dikkat ediniz.

➢ Ön bedendeki yaka ve omuz çıtından başlayarak yakayı arka bedenle birleştiriniz.	
 ➢ Omuz dikişlerini ikiye açarak ütüleyiniz.	➢ Ütü ısısının kumaşa ve telaya uygun olmasına dikkat ediniz
 ➢ Yaka dikiş paylarını yakaya doğru ütüleyiniz.	
 ➢ Yakanın dış kenarını dikmek için mostranın yüzünü bedenin yüzüne getirerek yerleştiriniz.	➢ Çıt yerlerinin denk gelmesine dikkat ediniz.

➢ Yaka dış kenar çevresini dikiniz.	➢ Dikişin düzgün olmasına dikkat ediniz.
➢ Fazla dikiş paylarını kesiniz.	
➢ Mostrayı çeviriniz ve yakayı ütüleyiniz.	➢ Ütüleme sırasında buhar vererek kumaşın parlamasını önleyiniz.
➢ Mostra ve arka yaka oyuntusunu üst üste getirerek yaka oyuntusuna tutturunuz.	
 ➢ Son ütüyü yapınız, yakanın duruşunu kontrol ediniz.	➢ Yakanın formuna dikkat ediniz. ➢ Yakayı form presinde ütüleyiniz.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde şal yaka dikim teknikleri ile ilgili yapmış olduğunuz çalışmaları kendi kendinize ya da arkadaşınızla değişerek değerlendirme ölçeğine göre değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Şal yaka çalışması için gerekli olan parçaları hazırladınız mı?		
2. Ön beden ve mostraya tela yapıştırdınız mı?		
3. Mostranın omuz ve açıkta kalan kenarı ile ön ve arka bedenin omuzlarına overlock çekerek parçaları hazırladınız mı?		
4. Mostranın arka ortasını birleştirip dikiş paylarını açarak ütülediniz mi?		
5. Beden yakasının arka orta dikişini çekip ütülediniz mi?		
6. Ön beden ve mostranın omuz köşelerini çıtlattınız mı?		
7. Ön ve arka bedenin omuz hatlarını aynı hizaya getirerek omuzları makineye çektiniz mi?		
8. Yakayı, bedenin yaka oyuntusuna getirerek yerleştirdiniz mi?		
9. Ön bedendeki yaka ve omuz çıtından başlayarak yakayı arka bedenle birleştirdiniz mi?		
10. Omuz dikişlerini ikiye açarak ütülediniz mi?		
11. Yaka dikiş paylarını, yakaya doğru ütülediniz mi?		
12. Yakanın dış kenarını dikmek için klapanın yüzünü bedenin yüzüne getirerek yerleştirdiniz mi?		
13. Yaka dış kenar çevresini diktiniz mi?		
14. Fazla dikiş paylarını kestiniz mi?		
15. Mostrayı çevirip ve yakayı ütülediniz mi?		
16. Mostra ve arka yaka oyuntusunu üst üste getirerek yaka oyuntusuna tutturdunuz mu?		
17. Son ütüyü yaptınız mı?		
18. Zamanı iyi kullandınız mı?		
Toplam		

DEĞERLENDİRME

Yapmış olduğunuz değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetine geri dönerek işlemleri tekrarlayınız.

2.3. Amerikan Yaka Dikimi

Amerikan Yaka: Klapa ve bedene devamı şeklinde, dikişsiz olarak birlikte kesilen ve dikilen yaka şeklidir. Amerikan yaka boyun kısmını sarar, beden kısmında uçlar sivridir.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
Amerikan Yaka	
➢ Amerikan yaka çalışması için gerekli olan parçaları hazırlayınız. • Arka beden (2 adet) • Ön beden (2 adet) • Mostra (2 adet) • Mostra telası (2 adet) • Ön beden telası (2 adet)	➢ Parça sayılarını kontrol ediniz. ➢ Çıt işaretlerini kontrol ediniz. ➢ Ön ortasının d.b.ipliğini kontrol ediniz.
➢ Ön beden ve mostra tela yapıştırınız.	➢ Ütü ısısının kumaşa ve telaya uygun olmasına dikkat ediniz.
➢ Mostranın omuz ve beden kenarı ile ön ve arka bedenin omuzlarına overlock çekerek parçaları hazırlayınız.	➢ Overlockları kumaşın yüzünden çekiniz.
 ➢ Mostranın arka ortasını birleştirip dikiş paylarını açarak ütüleyiniz.	➢ Ütülemede dikkat edilecek noktaları göz önünde bulundurunuz.

➢ Beden yakasının arka orta dikişini çekiniz, ütüleyiniz.	➢ Mostradaki gibi.
 ➢ Ön beden ve mostranın omuz köşelerini çıtlatınız.	➢ Çıtları derin kesmemeye dikkat ediniz.
➢ Ön ve arka bedenin omuz hatlarını aynı hizaya getirerek omuzları makineye çekiniz.	➢ Detaylara önem veriniz
 ➢ Yakayı, bedenin yaka oyuntusuna getirerek yerleştiriniz.	➢ Çıt yerlerinin denk gelmesine dikkat ediniz.
➢ Ön bedendeki yaka ve omuz çıtından başlayarak yakayı arka bedenle birleştiriniz.	
	➢ Ütü ısısının kumaşa ve telaya uygun olmasına dikkat ediniz.

➢ Omuz dikişlerini ikiye açarak ütüleyiniz.	
➢ Yaka dikiş paylarını yakaya doğru ütüleyiniz.	
 ➢ Yakanın dış kenarını dikmek için klapanın yüzünü bedenin yüzüne getirerek yerleştiriniz.	➢ Çıt yerlerinin denk gelmesine dikkat ediniz.
 ➢ Yaka dış kenar çevresini dikiniz.	➢ Dikişin düzgün olmasına dikkat ediniz.
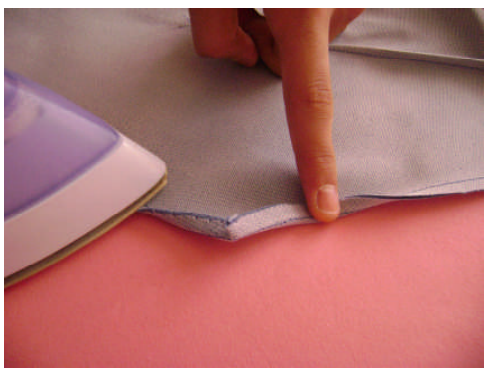 ➢ Fazla dikiş paylarını kesiniz.	➢ Köşeyi ütüleyerek çeviriniz. ➢ Köşe paylarını üçgen çıtlatarak atınız.

➢ Mostrayı çeviriniz ve yakayı ütüleyiniz.	➢ Ütüleme sırasında buhar vererek kumaşın parlamasını önleyiniz.
➢ Mostrayı ve arka yaka oyuntusunu üst üste getirerek yaka oyuntusuna tutturunuz.	
 ➢ Son ütüyü yapınız, yakanın duruşunu kontrol ediniz.	➢ Yakanın formuna dikkat ediniz.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde amerikan yaka dikim teknikleri ile ilgili yapmış olduğunuz çalışmaları kendi kendinize ya da arkadaşınızla değişerek değerlendirme ölçeğine göre değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Amerikan yaka çalışması için gerekli olan parçaları hazırladınız mı?		
2. Ön beden ve mostraya tela yapıştırdınız mı?		
3. Mostra omuz ve bedene doğru olan kenarı ile ön ve arka bedenin omuzlarına overlock çekerek parçaları hazırladınız mı?		
4. Mostranın arka ortasını birleştirip dikiş paylarını açarak ütülediniz mi?		
5. Beden yakasının arka orta dikişini çekip ütülediniz mi?		
6. Ön beden ve mostranın omuz köşelerini çıtlattınız mı?		
7. Ön ve arka bedenin omuz hatlarını aynı hizaya getirerek omuzları makineye çektiniz mi?		
8. Yakayı, bedenin yaka oyuntusuna getirerek yerleştirdiniz mi?		
9. Ön bedendeki yaka ve omuz çıtından başlayarak yakayı arka bedenle birleştirdiniz mi?		
10. Omuz dikişlerini ikiye açarak ütülediniz mi?		
11. Yaka dikiş paylarını yakaya doğru ütülediniz mi?		
12. Yakanın dış kenarını dikmek için mostranın yüzünü bedenin yüzüne getirerek yerleştirdiniz mi?		
13. Yaka dış kenar çevresini diktiniz mi?		
14. Fazla dikiş paylarını kestiniz mi?		
15. Köşeleri katlayarak ütülediniz mi?		
16. Mostrayı çevirip yakayı ütülediniz mi?		
17. Mostra ve arka yaka oyuntusunu üst üste getirerek yaka oyuntusuna tutturdunuz mu?		
18. Son ütüyü yaptınız mı?		
19. Zamanı iyi kullandınız mı?		
Toplam		

DEĞERLENDİRME

Yapmış olduğunuz değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetine geri dönerek işlemleri tekrarlayınız.

KAYNAKÇA

- T.C. MEB Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü, **Giyimde Ütüleme Teknikleri,** METGE, 2002.
- T.C. MEB Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü, **Makine Bilgisi II**, 1992.
- T.C. MEB Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü, **Tekstil Teknolojisi Uygulama**, İstanbul, 1994.
- BAYRAKTAR Yrd. Doç Fatma, **Giyim,** Sim Matbaası Ankara,1991.
- GÜDÜL Zeynep, Güler KARAKÜLAH, **Giyim I II III**, Milli eğitim Basımevi Ankara, 1991.
- ALTINYUVA SEVER Şermin, **Kadın Giyimi ve Temel Dikiş,** Ankara, 1988.
- SAATÇİ KAHRAMAN Zehra, **Giyim ve Dikiş,** Ankara, 1974.
- BAYRAKTAR Fatma, **Dış Giyim Temel Bilgi ve İşlemler,** Ankara, 1976.
- MYRACOLES, **Dikim Teknikleri,** MEB 1995**.**